

El Ginebral

Rellinars

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Serra del Ginebral
Alçada: 538

Coordenades:

Latitud: 41.66349
Longitud: 1.9139
UTM Est (X): 409579
UTM Nord (Y): 4612985

Classificació

Número de fitxa 08179 - 54
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Pla d'Ordenació Urbanística Municipal
Accés Difícil
Ús actual: Altres
Titularitat Privada
Titular: 08178A001000050000OF
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dc., 22/05/2019 - 02:00

Descripció

La Serra del Ginebral és una serra situada al municipi de Rellinars, amb una elevació màxima de 535 metres. L'accés a aquesta zona és pot fer des del Camí Ral, que transcorre per la carena del Panissar, des del Coll de la Morella al Coll de Gipó, a l'extrem nord del municipi o bé pujant pel camí del Ginebral fins al capdamunt de la carena, on hi ha les restes de la masia. Al capdamunt hi ha el mas mig en ruïnes del

Ginebral del qual destaca una gran bassa a una seixantena de metres al nord de la masia.

A la conca de la serra del Ginebral neix, procedent de diferents ramals, el torrent de les Pasteres, de gairebé sis quilometres de longitud, que travessa de nord a sud-oest el municipi fins a desaiguar a la Riera de Rellinars, per sota el Cellers. Mentre que per l'altre vessant de la serra i a l'obaga de la carena del Panissar s'originen el torrent del Racó i el torrent de la Font del Bosc.

El paisatge, actualment ocupat per boscos i brolles havia estat en altres temps, cultivat de vinya i olivera. Les marjades i les barraques de pedra mig amagades per la brolla seca en són testimoni d'un passat esplendorós. Avui aquest paisatge és un corredor biològic excepcional que uneix el Parc natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac amb el de Montserrat, travessant el meandre de Castellbell i el Vilar. Aquest indret, com indica el topònim hauria de ser ric en ginebres del tipus *Juniperus communis* ssp. *communis* var. *communis*, un arbrissó que acostuma a fer com a molt entre sis i set metres d'alçada. Però de fet, el que predomina és una altra espècie semblant anomenada càdec, de la varietat (*Juniperus oxicedrus*); i és que popularment se'ls coneix tant un com l'altre com a ginebre o ginebró.

Malgrat s'assemblen molt, les diferències entre un i l'altre són evidents a l'ull. Ambdós són arbrissons que acostumen a fer com a molt entre sis i set metres d'alçada. El ginebró però, és molt més dens. Mentre que el càdec, més esclarissat té a la cara superior de les fulles o agulles dues bandes blanques separades per un nervi central verd, el ginebre presenta una sola banda blanca central. Totes dues espècies també difereixen en el color i la mida dels fruits madurs. Mentre que els del càdec són rogencs i fan entre 6 a 12 mm, els del ginebre són de color blau fosc i més petits, entre 5 i 9 mm. Tant els gàbuls del ginebre com els del càdec s'utilitzen en la fabricació de ginebra, tot i que els del ginebre són més aromàtics. El ginebre, defuig les zones massa seques mentre que el càdec tolera molt bé la sequera. A més a més, en cas d'incendi, el càdec rebrota de soca, mentre que el ginebre mor.

La gran quantitat de ginebres o càdecs i la presència nombrosa de codines i afloraments rocosos prop de la casa i de les feixes podria fer pensar en la presència de forns d'oli de ginebre, que de fet es reconeixen per la seva forma característica. Són gravats a la roca fets amb una piqueta; tenen forma de cercle, a l'interior del qual hi ha una "Y" que es perllonga com una canaleta entre 0,80 m i un metre fins a una cassoleta o petit esglaó natural o retallat a la roca on s'hi ha de dipositar un recipient que reculli l'oli resultat de la destil·lació de les teies. Aquesta tècnica artesanal és característica de llocs de poblament dispers, mitjançant la qual s'obtenia un oli amb propietats remeieres tan per l'home com pel bestiar, especialment indicades per les necessitats de comunitats agropecuàries i per l'autoconsum.

Observacions:

Popularment tan un com l'altre se'ls coneix popularment com a ginebre o ginebró. Una població de ginebres s'ha de nomenar ginebreda o ginebrar, mentre que una de càdecs, cadequer. L'abandonament dels cultius i el recobriment posterior per la vegetació haurien pogut amagar-los, però un altre factor important són els incendis, perquè després del refredament de la roca, es produeix un procés d'erosió amb un gran poder destructiu que fa saltar les primeres capes, i en el cas d'haver-ne hagut s'haurien perdut.

Història

El Coll de Gipó, a tocar del Ginebral va ser un lloc mític ple d'històries de bandolers i traginers.

Vallhonesta, no massa lluny, a l'altre costat de la serra va ser un quarter general durant la Guerra del Francès i aquest indret es convertí en amagatall de maquis després de la Guerra Civil.

Pels volts de l'any 2005 la gent dels pobles de Sant Vicenç de Castellet, Castellbell i el Vilar i Rellinars es varen unir per fer-se forts i impedir que el Ginebral fos transformat en l'abocador de la comarca del Vallès Occidental.

Bibliografia

http://www.elbreny.com/breny302/poble302_2.htm

<https://www.vilaweb.cat/noticia/924386/20041124/noticia.html>

<https://ichn2.iec.cat/Bages/pinedes/ginebre.htm>

